

Uutiskirje Jäsenille

N:o 27 (160) * Tiistaina 29. lokakuuta 2013
Toimittanut Juhani Haapasaari

Työehtosopimusneuvottelut jatkuvat liittojen välisinä

IAU / PALTA

Työllisyys- ja kasvusopimukseen pohjautuneet alakohtaiset neuvottelut Lentoliikenteen palveluja koskevasta työehtosopimuksesta kariutuivat viime perjantaina. Näin ollen neuvotteluja jatketaan ns. liittokierroksena. Nykyinen sopimuskausi päättyy 31.10.

Neuvottelujen lähtökohdat

Sopimusneuvottelut Lentoliikenteen palveluja koskevasta sopimuksesta alkoivat elokuun puolessa välissä. Tuolloin ei ollut vielä varmuutta siitä, syntyykö työmarkkinakeskusjärjestöjen välille yhteisymmärrystä keskitetyn työmarkkinaratkaisun raameista. Yhteisen näkemyksen löydyttyä syyskuun alussa – tällä kertaa nimellä Työllisyys- ja kasvusopimus – IAU ja PALTA totesivat yhdessä siirtyvänsä neuvottelemaan alakohtaisista kysymyksistä keskitetyn ratkaisun pohjalta.

Työllisyys- ja kasvusopimus määritteli palkankorotusten tason kahden seuraavan vuoden osalta. Taulukkopalkkoihin tehtävät yleiskorotukset olisivat olleet 1.3.2014 alkaen 20 euroa ja 1.3.2015 alkaen 0,4 %.

Varsinaisiksi neuvoteltaviksi asioiksi sopimuslakohtaisesti jäivät tuottavuuden ja työhyvinvoinnin lisääminen työaikajärjestelyjen avulla sekä yritysmaatolliset työehtosopimuskeinot työpaikkojen ja toiminnan turvaamiseksi poikkeuksellisissa taloudellisissa tilanteissa eli ns. kriisilauseke.

IAU:n esitys kriisilausekkeeksi

Kriisilausekkeen sisältö muodostui lopulta alakohtaisten neuvottelujen suurimmaksi kompastuskiveksi.

IAU esitti 20.10. sen sisällöksi seuraavaa kirjausta allekirjoituspöytäkirjaan:

1. Työnantajan ja alueella toimivien Ilmailualan Unioni IAU ry:n ammattiosastojen

välillä voidaan solmia työpaikkojen ja yrityksen toiminnan turvaamiseksi määräaikainen sopimus osana koko henkilöstöön kohdistuvia toimia, kun yritys joutuu poikkeuksellisiin taloudellisiin vaikeuksiin.

2. Sopimukseen kirjataan Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen määräyksistä poikkeavat tai ne korvaavat yritysmaatolliset määräykset.

3. Sopimus edellyttää Palvelu-alojen työnantajat PALTA ry:n ja Ilmailualan Unioni IAU ry:n hyväksyntää ja se on Lentoliikenteen palveluja koskevan työehtosopimuksen osa. PALTA:lle esitys ei kelvannut.

PALTA:n vastaesitys

PALTA:n ensimmäinen vastaesitys kriisilausekkeeksi sisälsi luettelon kriisiyhtiöistä. Esi-tyksen mukaan sellaisiksi olisi yhdessä todettu Finnair, Servisair, Swissport, Flybe, Blue1 ja RTG Ground Handling.

Esityksen mukaan näihin yrityksiin olisi tullut neuvotella paikallisesti työehtosopimuksesta poikkeavat määräykset, joilla yritykset olisivat saaneet kokoon riittäväksi katsomansa säästöt. Siinä tapauksessa, että jossakin yrityksessä osapuolet eivät olisi päässeet 28.2.2014 mennessä sopuun, koko työehtosopimus olisi voitu irtisanoa kahden kuukauden irtisanomisajalla.

IAU torjui PALTA:n tekemän esityksen. Työehtosopimuksen irtisanominen esitetyllä perusteella ei vastannut Työllisyys- ja kasvusopimuksen periaatteita eikä ylipäänsä ollut hyväksyttävissä työehtosopimuksen voimassaolon perusteeksi.

Perjantain tapahtumat

Työllisyys- ja kasvusopimuksen syntymisen osalta viime viikon perjantai oli ratkaiseva päivä. Tuolloin liittojen oli ilmoitettava keskusjärjestöilleen kello 16 mennessä neuvottelutuloksistaan.

Ilmailualan osalta sopimusala-kohtaisia neuvotteluja käytiin vielä saman päivän aamuna. IAU:n lisäksi neuvottelut olivat yhä kesken Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY:n, Ammattiliitto Pron ja Suomen Liikennealentäjiliitto SSL:n kohdalla. Tässä tilanteessa Finnair jätti oman esityksensä.

Siinä esitettiin Työllisyys- ja kasvusopimuksen mukaisten työehtosopimusten hyväksymisen ehdoksi Finnairia koskevan lisäpöytäkirjan hyväksymistä. Ammattiliitoista IAU,

SLSY ja SSL eivät hyväksyneet lisäpöytäkirjaa.

Niiden näkemyksen mukaan hyväksyminen olisi antanut ns. ratkaisulautakunnalle avoimen valtakirjan muuttaa liittojen solmimia työehtosopimuksia Finnairin määrittelemällä tavalla 60 miljoonan euron säästöjen saavuttamiseksi. Ratkaisulautakuntaan olisi kuulunut kunkin työehtosopimuksen kohdalta viisi jäsentä: Finnair nimeämät ”Ilmailualan asiantuntija” ja ”Business - asiantuntija”, edustajat työnantajaliitosta ja työntekijäliitosta sekä näiden neljän valitsema puheenjohtaja viidenneksi jäseneksi.

Sovittelu

Työntekijäpuolen aloitteesta ratkaisua yritettiin hakea vielä iltapäivän ja illan kuluessa valtakunnansovittelijan avustuksella. Sovittelussa työnantajapuoli ei kuitenkaan ollut valmis minkäänlaisiin kompromissiratkaisuihin. Perustelunaan PALTA esitti jo solmineensa sopimuksen Pron kanssa ja näki kohtuuttomana tehdä toisenlaisia ratkaisuja muiden liittojen kanssa.

Todettuaan tilanteen ja osapuolten erilaiset näkemykset, valtakunnansovittelija ilmoitti, että häneltä puuttuvat edellytykset jättää sovintoesitys osapuolille.

Työllisyys- ja kasvusopimus

Ilmailualan sopimusten sovitte- lu venytti alkuperäistä takarajaa, johon mennessä keskusjärjestöjen tuli ottaa kantaa koko Työllisyys- ja kasvuso-

pimuksen syntymisestä sen kattavuuden perusteella. Lopulta myös SAK oli osaltansa valmis toteamaan keskitetyn sopimuksen syntyneen, huolimatta ilmailualan jäämisestä ilman sopimusta.

Epävarmuus liittyi kuljetusliittojen väliseen Kaveria ei jätetä -sopimukseen. Siinä sovittiin mukana olevien liittojen toimivan siten, että ne takaavat toisilleen aidon mahdollisuuden työehtosopimusten solmimiseen työllisyys- ja kasvusopimuksen pohjalta.

IAU:n näkökulmasta Työllisyys- ja kasvusopimuksen kaatuminen ei kuitenkaan olisi muuttanut sen omaa neuvotteluasetelmaa muuksi, kuin misä tilanteessa nytkin ollaan. Toisaalta muiden kuljetusliittojen on edelleen - niiden niin päättäessä - mahdollisuus antaa tarvittaessa tukea IAU:lle ja SLSY:lle nyt jatkuvan liittokohtaisen neuvotteluprosessin aikana.

Neuvottelujen jatko

IAU:n luottamusmiehet ja SLSY:n edustajat kokoontuvat huomenna kello 9 arvioimaan yhteisen strategian tarvetta jatkon suhteen. IAU:n hallitus on koolla kello 12 ylimääräisessä kokouksessaan päättämässä menettelytavoista, joilla neuvotteluja tarvittaessa edesautetaan. Neuvottelujen jatkosta on puolestaan sovittu tänään IAU:n ja PALTA:n kesken. Niitä on päätetty jatkaa ensi viikon maanantaina 4.11. kello 9.